

päevakava

30.september 2021.a. TTÜ Tartu Kolledž; Puiestee tn 78

- 13.00** Südamlikud tervitussõnad
Lembit Nei, PhD; TTÜ Tartu kolledži direktor
- 13.05-13.45** Ehitiste kasutusotstarvete määrusest CCI-ni
Roode Liias, PhD; Tallinna Tehnikaülikooli professor
- 13.45-14.00** CCI jätkuprojektist – kasutuskeskkond, info leidmine ja valmivad juhendid
Kea Siidirätsep, MSc; ET Infokeskuse AS tegevjuht
- 14.00-14.30** Tark tellija ehituses
Enn Tammaru, MSc; Volitatud ehitusinsener tase 8
- 10.00-10.20** Avaliku sektori tellija BIM nõuetest, etalonmudeli haakumine CCI-ga, etalonmudeli koodinäited, töövõtted koodi lihtsamaks lisamiseks
Pille Hamburg, MSc; Tallinna Tehnikakõrgkooli lektor
- 10.20-10.45** CCI kasutusvõimalustest eelarvestamisel
Raido Puust, PhD; Tallinna Tehnikaülikooli professor
Aivars Alt, MSc; Tallinna Tehnikakõrgkooli ehitusinstituudi direktor
- 15.45-16.00** Küsimused-vastused, arutelu

ehitiste kasutusotstarvete määrusest CCI-ni – kuidas klassifitseerida ehitisi

Roode Liias
TTÜ professor

ajakava

- soojenduseks
- „hoone“ kui ehitise sünonüüm
- kaol'i panus kaos'e loomisel
- mõtteviis vajab muutmist
- CCI-EE klassifitseerimise loogika

Ehituse ühtse klassifitseerimissüsteemi loomine (2018 – 2020)

riigihange nr. 198479

miks me siin oleme?

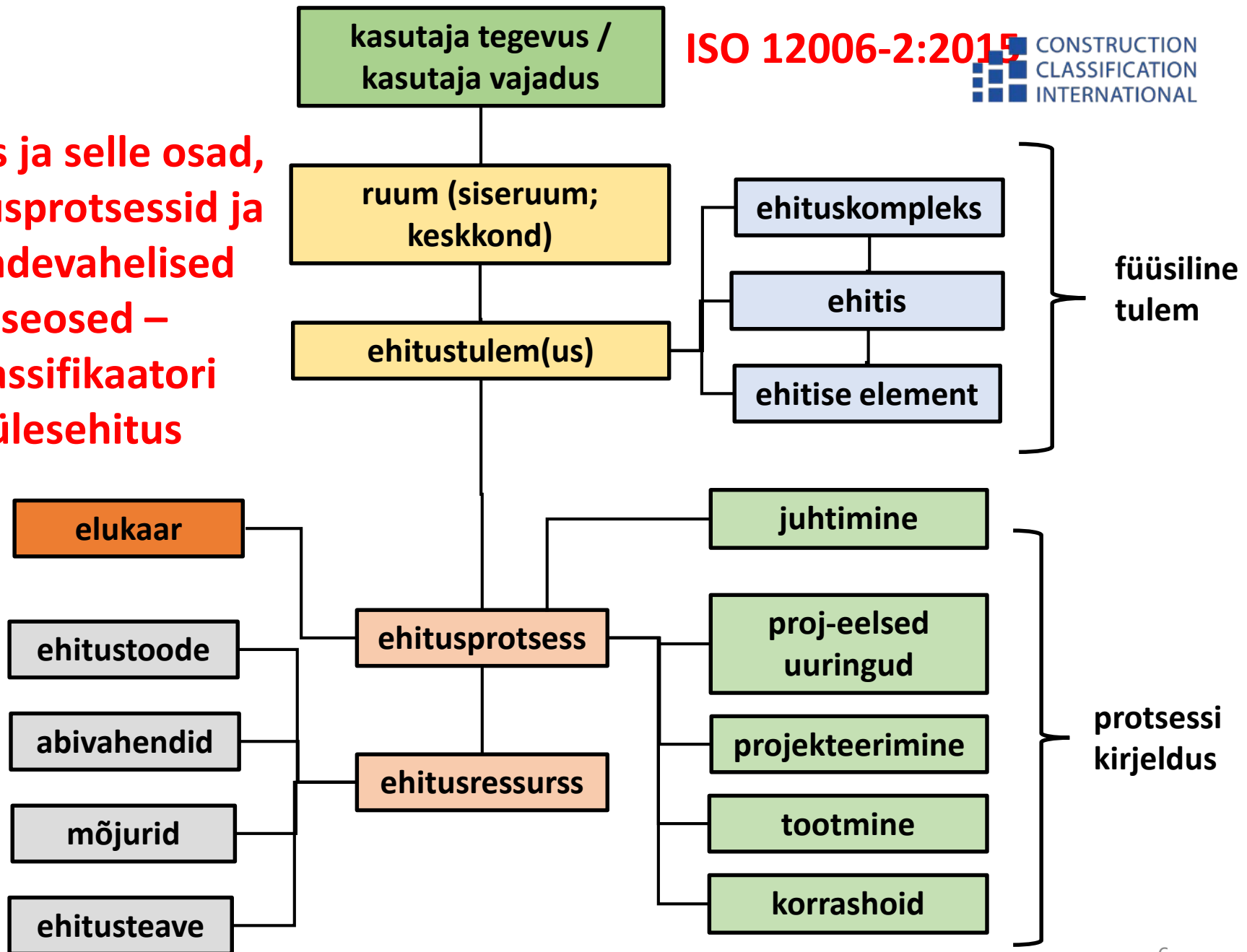

- tellitava töö eesmärgiks on luua **ehituse ühtne klassifitseerimissüsteem**, mis arvestab kaasaegsete suundumustega BIM tehnoloogia ja digitaalehituse vallas ning loob **ühtse ja arusaadava keele ehitusinfo juhtimiseks**
- ühtne klassifitseerimissüsteem peab hõlmama **kogu ehitise elukaart**, alates lähteülesandest ja lõpetades keskkonnateadliku lammutamisega
- ühtne klassifitseerimissüsteem peab olema kasutatav nii **hoonete kui ka infrastruktuuri** rajatiste puhul

- **ehitise kasutusotstarve määrab:**
  - ehitise kuju, vormi, konstruktsioonid
  - nõuded kasutamisele
  - maksumuse!
  - ...
- **ehitise omanik/tellija määrab ehitise edasise elukäigu!**

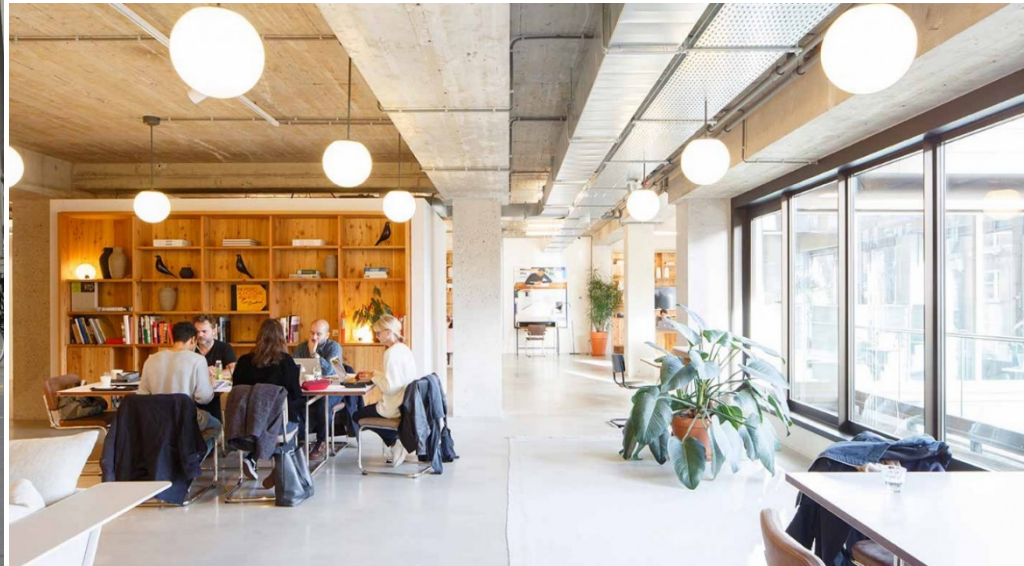
**Ehitis ja selle osad,
ehitusprotsessid ja
nendevahelised
seosed –
klassifikaatori
ülesehitus**

ehitame selleks, et rahuldada tellija vajadusi
tellijaks on **omanik, kasutaja**
vajatakse ruumi, mille loob ehitis

- hoones – tuba, pind (*space*)
- rajatistes – tee, plats, väljak, sadam jne (*space*)

STANDARD

EVS-EN IEC 81346-2:2020

Tööstuslikud süsteemid, paigaldised ja seadmed ning tööstustooted.

Liigendamise põhimõtted ja viitetunnused.

Osa 2: Objektide liigitamine ja liikidele vastavad koodid

Ehitatud ruum, tabel 4

klass	ruumide kasutusklassid
A	ruum inimasustuseks
B	ruum inimtegevuseks
C	ladustamisruum
D	ruum tehnosüsteemidele
E	ruum tugiülesehitusele
F	liikluse ruum
P	füüsikalise nähtuse ruum

**standardi kasutamine on
vabatahtlik**

tehnilise normi ja standardi seadus

**mitmed ruumid koos
loovad ehitised**

Ehitise kasutamise otstarvete loetelu KAOS / KAOL

Vastu võetud 02.06.2015 nr 51

§ 1. Ehitise kasutamise otstarve

(1) Ehitise kasutamise otstarve tähistatakse vastavalt käesoleva määruse lisas esitatud loetelule kasutamise otstarbe nimetusega ja viiekohalise koodiga.

aga määrusel ei olegi kirjeldatud eesmärki...

kasutusotstarvete klassifikaatori põhijaotused

hooned	11000	elamud
	12000	mitteelamud
rajatised	21000	transpordirajatised
	22000	torujuhtmed, side ja elektriside
	23000	tööstusehitiste juurde kuuluvad rajatised
	24000	muud rajatised

hoone ja rajatis – see on konstruktsiooni tunnuse järgi
klassifitseerimine, mitte kasutuseesmärgi järgi

püloon

nelinurkse tüvipüramiidi
kujulise torniga väravaehitis

on see hoone või rajatis?

mis on **hoone**?

- iga kultuuriruum defineerib maja/hoonet erinevalt
- mis teeb ehitisest hoone?

mis on „hoone“ (*building*)

- **Hoone** on väliskeskkonnast **katuse** ja teiste **välispiiretega** eraldatud **siseruumiga** ehitis. (**EhS**)
- „**hoone**“ – **katusega** konstruktsioon, millel on **seinad** ja mille **sisekliima** reguleerimiseks tarbitakse energiat (**EL direktiiv**)
- **Buildings** are **roofed** constructions which can be used separately, have been built for **permanent purposes**, can be **entered** by persons and are suitable or intended for **protecting persons, animals or objects**. **Buildings do not necessarily need walls**. It is sufficient for them to have a roof, but there must be a demarcation which constitutes the individual character of the building to be used separately. (**UN**)
- **A structure** with a **roof** and **walls**, such as a house or factory. (**Oxford**)
- **building – construction works** that has the **provision of shelter** for its occupants or contents as one of its main purposes, usually **partially or totally enclosed** and designed to **stand permanently** in one place (**ISO 6707 general terms**)

Elamu on hoone, mis on ehitatud alatiseks elamiseks

11000	ELAMUD	KAOSe tõlgendus
11100	Ühe korteriga elamud	
11101	Üksikelamu	
11102	Ridaelamu või kaksikelamu sektsioon (juhul kui on oma katus ja sissepääs maapinnalt)	
11103	Suvila, aiamaja	

suvila

aiamaja

mis on mis?

- puuduvad (igasugused) määratlused
- mis saab siis, kui lisandub veel üks klass/liik hoolekandeesutusi?

11310	Hoolekandeesutuste hooned
11311	Päevakeskus KAOSse tõlgendus
11312	Tugikodu
11313	Varjupaik
11314	Lastekodu
11315	Noortekodu
11316	Üldhooldekodu
11317	Koolkodu
11318	Sotsiaalse rehabilitatsiooni keskus
11319	Erihooldekodu

alternatiivloetelu
hoolekandeesutustest:

asenduskodu
hooldekodu
hooldushaigla
koolkodu
noortekodu
päevakeskus
rehabilitatsiooniasutus
SOS-lasteküla
turvakodu
vaestemaja
varjupaik

12310	Kaubandushooned
12311	Kaubandushoone
12314	Kiosk
12317	Oksjoni-, turu- või näitusehall
12319	Muu kaubandushoone

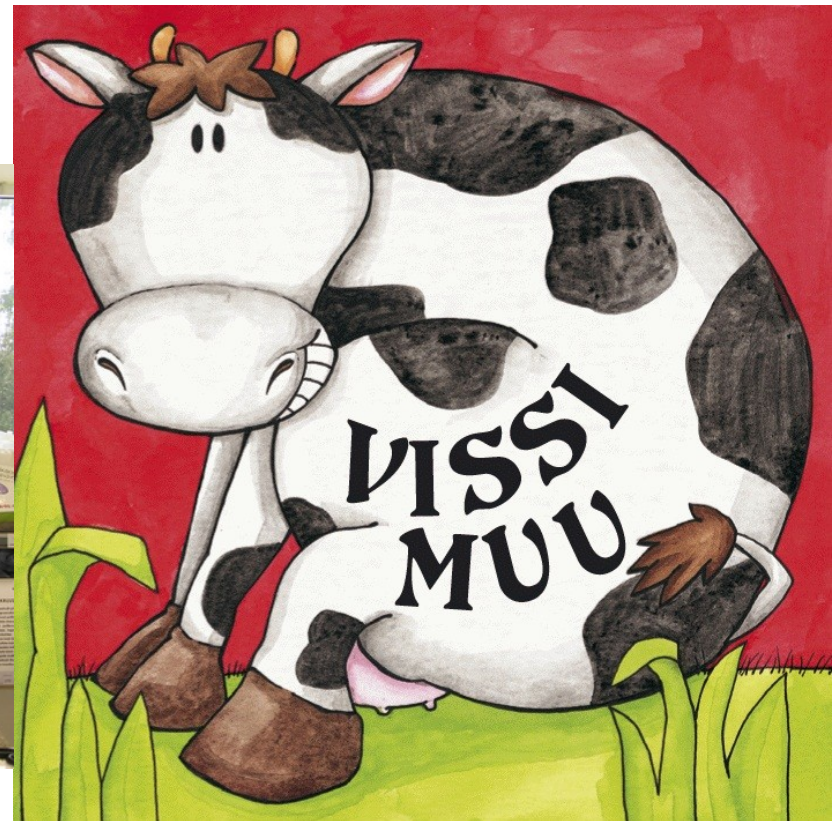
- kas (ratastel) kiosk on ikka hoone?
- milline on „muu“...
- mis mõte on sellisel „klassifitseerimisel“

ka „**muu**“ tuleb defineerida

- milline tunnus on aluseks, et tegemist oleks „muu“ tüüpi asjadega

mis siin „erilist“ on?

- puuduvad selgitused, olgugi, et erilist ju midagi ei ole...

12740	Erihooned KAOSe tõlgendus
12741	Reoveepuhasti hoone
12742	Karistusasutuse hoone
12743	Päästeteenistuse hoone
12744	Elamu, kooli vms abihoone
12745	Katlamaja, boilerjaam
12746	Kaevumaja
12747	Veepuhastusjaama hoone
12748	Jäätmekäitluse hoone
12749	Muu erihoone

abihooned:

garaaž

kuur

katlamaja

saun

tööriistakuur

kasvuhoone

...

**milline peab olema
ehitis/hoone, et ta oleks
„abihoone“?**

mis on:

- elamu, kooli vms **abihoone**? (KAOL)
- garaaž, kuur, kasvumaja, triiphoone, aiamaja, kanakuut...
- **keegi ei ehita niisama, vaid alati konkreetse eesmärgiga...**

näide kinnisvara müügi kuulutusest:

- Kinnistu (1.5 mil €) koosseisu kuulub:
  - SUUR ELUHOONE (492,5 m²) , millele lisanduvad rõdu ja terrass
  - VÄIKSEM ELUHOONE (163,1 m²)
  - GARAAŽ (165 m²)
  - SAUNA MAJA (29 m²)
  - KATLAMAJA (40 m²)
  - **ABIHOONE (77,7 m²)**

- UDK?
- universaalne detsimaal-klassifikaator

21510	Sadamarajatised ja kanalid
21511	Sadama kai
21512	Kalda- või ujuvramp, ujuvkai, slipp
21513	Lainemurdja, muul
21514	Navigatsioonimärk, v.a majakas
21515	Sadama juurde kuuluv galerii (reisijatele, kaubale)
21516	Laevatatav kanal, lüüs
21517	Sadama ohutus-, turva-, side-, valgustus- ja energia- või tehnorajatis
21518	Mere või siseveekogu põhja selle süvendamise teel rajatud laevakanal
21519	Muu sadama juurde kuuluv rajatis

12510 Tööstushooned

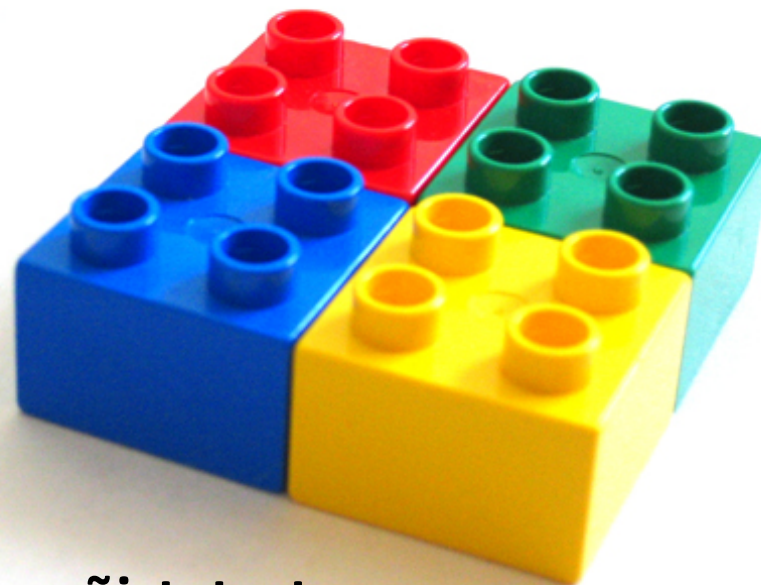
12511	Maavarade kaevandamise ja töötlemise hoone
12512	Energeetikatööstuse hoone
12513	Keemiatööstuse hoone
12514	Toiduainetetööstuse hoone
12515	Ehitusmaterjalide ja -toodete tööstuse hoone
12516	Kergetööstuse hoone
12517	Puidutööstuse hoone
12518	Masina- ja seadmetööstuse hoone
12519	Muu tööstushoone

KAOS'e tõsised **puudus**

- primaarne eristamine „hoone-rajatis“
- piiratud UDK loetelu (0....9) kasutamine väga üksikasjalike loetelude puhul
- puuduvad igasugused klasside määratlused/definitsioonid
- lõplikud loetelud – täiendamine tooks kaasa loogilisi konflikte
- „muu“ ja „abi-“ kasutamine loeteludes loob väärade objektide jaotuse – mugavustsoon ja innovatsiooni eiramine

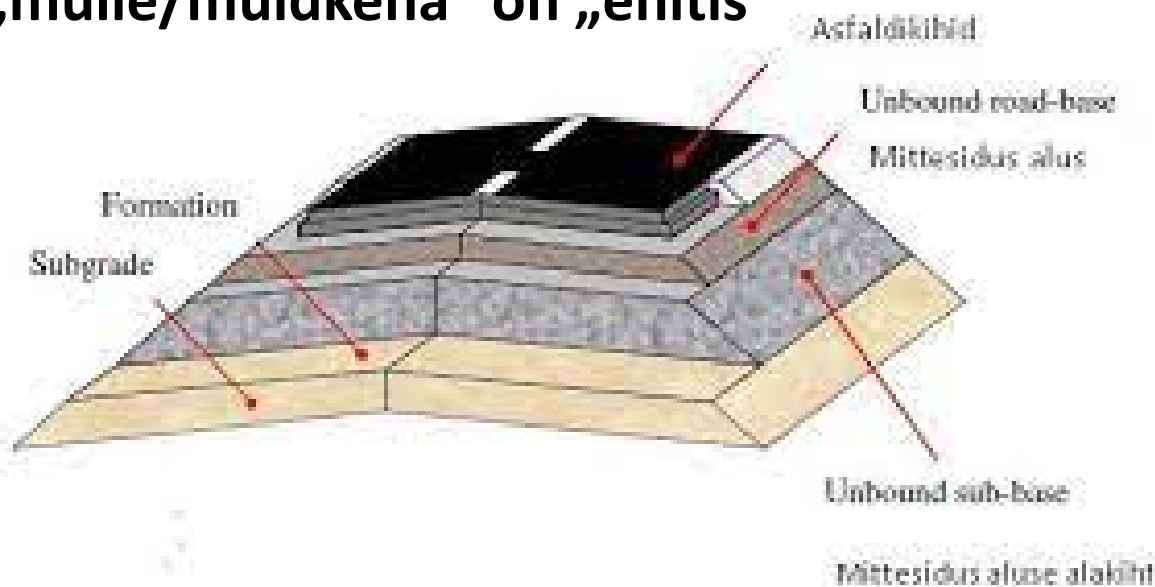
printsiibid

- kõik algab mõistetest
  - objektidele ja klassidele antakse nimetused/kirjeldused
- objektidele antakse hierarhiline ülesehitus
- üksikobjekt liigitub vaid ühte kindlasse klassi
  - vältida tuleb sega-klasse
- tulemus ei tohi sõltuda andmete kogumise meetodist
  - vaatlus, küsitlus, digi-registreerimine,
- tagada võimalus võrrelda andmeid erinevatest süsteemidest (geograafiliselt, ametkondlikult...)

kaasaegsel klassifitseerimisel on vaja **mõtteviisi** muutust

- „hooned“ on vallutanud kogu mõttemaailma
- teed ja sillad ei nagu olegi „ehitised“....?!
- ka „mulle/muldkeha“ on „ehitis“
- ...

HOONE

RAJATIS

elamu ja olmesfäär
riiklik prioriteet

tootmine ja infra
erasektori huvi

statistika loeb tänaseni maju, mitte ehitisi

CONSTRUCTION
CLASSIFICATION
INTERNATIONAL

tahame **BIM**-i!!

kõike peab hakkama tegema **arvuti**

kas me suudame panna arvuti **kaalutlema**, miks:

- kuur võib ühel juhul olla **abihoone** või teisel hoopis **laoruum**
- millal veetorn on **rajatis** ja millal **elamu**
- ...

eesmärk

- luua klassifikaator, mis kestaks **aasta(kümne)id**
- peab olema **avatud** süsteem, kuhu saab pidevalt **lisada** uusi nähtusi
- peab võimaldama arusaadavat **õpetamist/koolitamist**
- olema **loogiline**, vastuoludeta

CCI – construction classification international

klass	ehitiste klassid
A	ehitised inimvajadusteks ja –tegevuseks
B	energiat või toodangut loovad ehitised/vahendid/seadmed
C	infra(struktuuri) ehitised/vahendid/seadmed
D	maa-alaga seotud ehitised
E	dekoratiivehitised
F	varemed

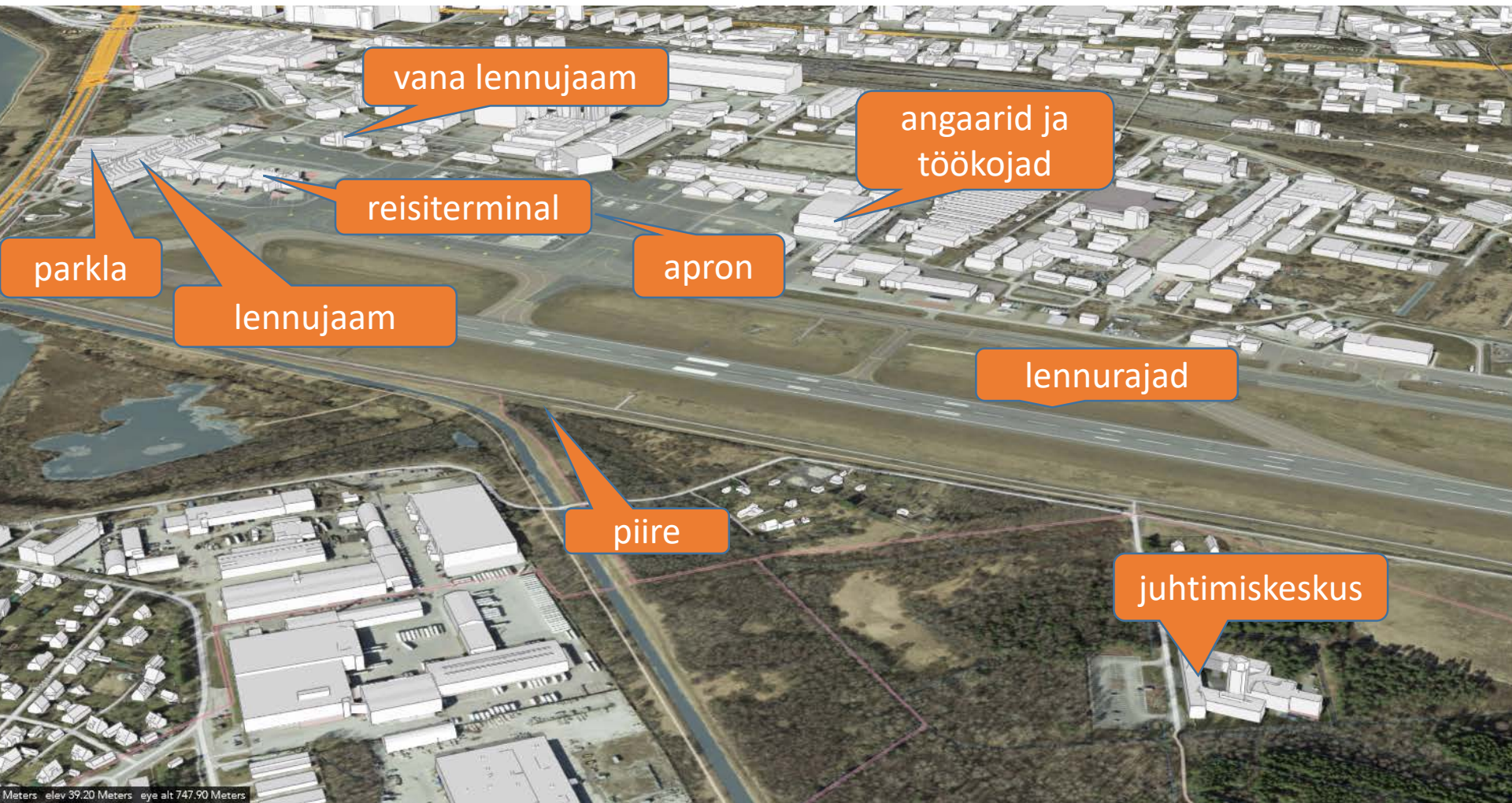
„muu“ (KAOL) ja „määratlemata“ (CCI) – **mis on erisus?**

- **muu** – lõpliku loetelu puhul: kui ei leia vastet, siis „muu“; kõik uus ja innovaatiline on „muu“
- **määratlemata** – avatud loetelude puhul: kui ei leia vastet siis hakatakse tabelleid uuendama, sest ehitisi ei saa olla „määratlemata“ kasutusotstarbega

lennujaam kui ehitiste kompleks

need ehitised toimivad kompleksina!

veel üks **muutus mõtlemises**

- arendatakse komplekse, mitte üksikehitisi
- üksikehitis – neli (4) seina – on kasutus

§ 11. Ehitisele esitatavad nõuded

Ehitisele esitatavad nõuded hõlmavad asjakohasel juhul:

... 9) ehitise toimivust ja koostoimimisvõimet ning ühilduvust;

keskkonnahinnangud elamutele

LEED

- jätkusuutlik asukoht
  - veekasutuse efektiivsus
  - energia ja atmosfäär
  - materjalid ja ressursid
  - sisekeskkonna kvaliteet
  - uuenduslikkus lahenduses
  - piirkondlik prioriteet
- **max 110; 29/27/20**

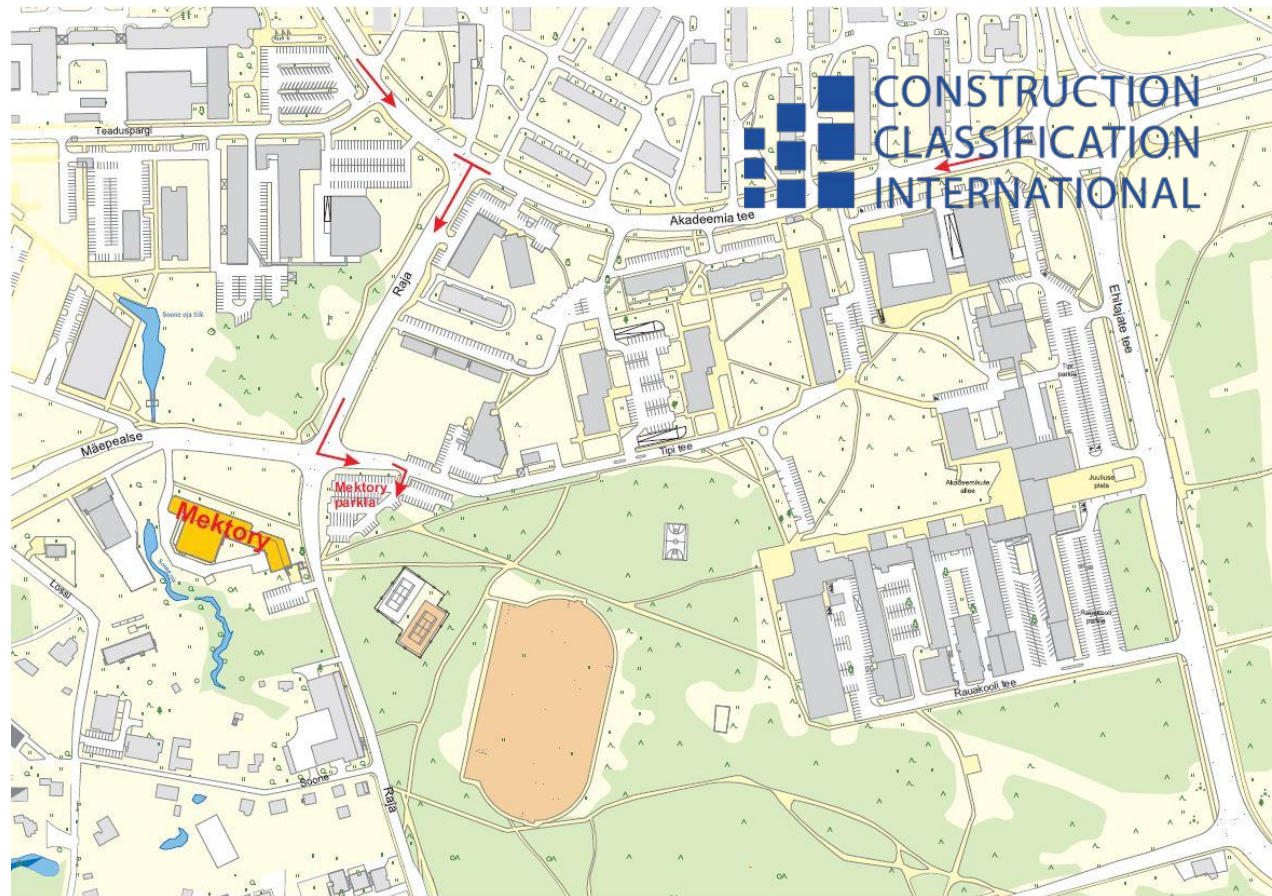
BREEAM

- energia ning CO₂ emissioonid
- vesi
- materjalid
- pinnavee ärajuhtimine ehitiselt
- prügi
- saaste
- tervis ja heaolu
- haldamine
- ökoloogia

- **max 100; 12/25/11**

- **Elamupiirkond**
  - Kompleksid aastaringseks elamiseks
  - Kompleksid hooajaliseks kasutamiseks
- **Riigihalduse administratiivsed kompleksid**
  - Administratiivasutuste kompleksid
  - Kinnipidamisasutuste kompleksid
  - Kaitserajatiste kompleksid
- **Teeninduse ja kaubanduse kompleksid**
  - Kaubandus/äri kompleksid
  - Toitlustuskompleksid
  - Teenindusettevõtete kompleksid
- **Tootmiskompleksid**
  - Tööstusettevõtete kompleksid
  - Põllumajandustootmise kompleksid
- **Hariduse ja kultuuriasutuste kompleksid**
  - Haridusasutuste kompleksid
  - Kultuuriasutuste kompleksid
- **Tervishoiukompleksid**
  - Haiglate kompleksid
  - Hoolekandetasutuste kompleksid
  - Kliinikute kompleksid
- **Looduslikud maa-alad**
  - Veekogude maa-alad ja nendega seotud kompleksid
  - Maismaa-alad ja nende kasutamiseks mõeldud kompleksid
  - Tootmistegevuseks kasutatavate maa-alade kompleksid
  - Maaparandussüsteemide kompleksid
- **Transpordikompleksid**
  - Liikussõlmed (ühendavad mitmeid transpordiliike)
  - Trasside kompleksid
- **Infraehitiste kompleksid**
  - Jõujaamade ning vahejaamade kompleksid
  - Toru- ja kaabelliinide kompleksid

**selline on ettepanek CCI
tehnilisele komiteele**

- **klassifitseerimine**
  - andmete/asjade/tegevuste/mõistete struktureerimine kokkulepitud reeglite alusel
- **on vaja, et**
  - erinevad isikud suudaksid vajalikku lihtsalt leida ja sellest aru saada
- **klassifitseerimine on**
  - harjumuspärane meetod meie igapäevaelus
  - meie ühine keel

**klassifitseerimine ei ole vaid
erinevate hunnikute tegemine**

täna tähelepanu eest!

Roode Liias

roode.liias@ttu.ee

